

РОЛЬ ОЛЕКСАНДРА МІЛОВЗОРОВА У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО КОВАЛЬСЬКОГО МИСТЕЦТВА

СВІТЛАНА РОГОТЧЕНКО

Анотація. Дане дослідження присвячене творчому та життєвому шляху одного з найцікавіших художників сучасності — Олександра Петровича Міловзорова. Митець народився у Києві 1938 року, закінчив Київське училище прикладного мистецтва, відділення художнього текстилю 1957 року. Закінчив Ленінградське вище художньо-промислове училище ім. В. І. Мухоміної 1968 року. Вчителі з фаху — С. Г. Нечипоренко, К. М. Митрофанов, В. Ф. Марков. Член Спілки художників СРСР з 1971 року. Метою даної роботи є дослідження ролі київського художника Олександра Петровича Міловзорова у процесі відродження ковальського мистецтва на теренах київського мистецького середовища після п'ятдесятилітньої вимушеної перерви, а також ролі митця у формуванні вітчизняної школи професійного декоративного мистецтва — кераміки, текстилю, металопластики. Внесок Олександра Міловзорова у сучасне декоративне мистецтво найкраще характеризують твори, створені художником у 70–80-і роки минулого століття. Олександр Петрович Міловзорів став першим професійним київським митцем, який здолав стереотипи екстер'єрних та інтер'єрних побудов простору, залучивши до арсеналу образотворчості забуте традиційне мистецтво кованого металу. Його приклад дав поштовх для розвитку нового напрямку вітчизняної образотворчості — мистецтва металопластики.

Ключові слова: Міловзорів, ковальство, метал, відродження, металопластика

Постановка проблеми. Дане дослідження присвячене творчому та життєвому шляху одного з найцікавіших художників сучасності. Мова йде про київського митця Олександра Петровича Міловзорова. Він народився в Києві 1938 року. До свого восьмидесятилітнього ювілею, який буде святкуватися наступного року, Олександр Петрович відзначить ще один — 75 років у мистецтві. Саме так. Помилки немає. Перші малюнки майбутнього знакового художника були виконані на папірцях із шкільних зошитів і відіслані на фронт до батька. Насправді малюють усі діти, але не всі стають митцями, обравши складну професію сенсом свого життя. Пропонований текст розроблено як складова частина дипломної магістерської роботи «Трансформація українського ковальства на-

прикінці ХХ — на початку ХХІ століття», що виконується на кафедрі мистецтвознавчої експертизи НАКККіМ (Національної Академії керівних кадрів культури і мистецтв). Історії відродження і розвитку вітчизняного ковальства нового часу за участю Олександра Міловзорова присвячується дане дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Культурологічні, мистецтвознавчі, журналістські матеріали про творчість О. Міловзорова слід розглядати у контексті досліджень загальних процесів розвитку образотворчого мистецтва України. Творчість майстра не обмежується лише ковальським напрямком. Він — знаний кераміст, живописець, графік. У доробку митця є твори зі скла і текстилю, він був і залишається відомим

громадським діячем. О. Міловзоров довгі роки очолював комісію професійного прикладного мистецтва у Київській організації національної спілки художників України, був постійним членом художніх рад на всеукраїнських, міжнародних та закордонних художніх виставках та форумах. О. Міловзоров — автор ідеї виникнення професійних творчих груп художників прикладного мистецтва та один з ініціаторів створення професійного творчого художнього об'єднання «Триптих». Про творчість Олександра Міловзорова написано чимало розвідок.

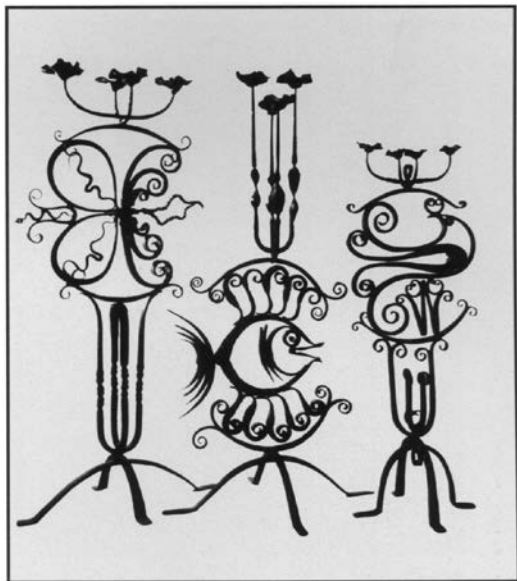
Мета статті — дослідження ролі київського художника Олександра Петровича Міловзорова у процесі відродження ковальського мистецтва на теренах київського мистецького середовища після п'ятдесятилітньої вимушеної перерви, а також ролі митця у формуванні вітчизняної школи професійного декоративного мистецтва — кераміки, текстилю, металопластики.

Викладення основного матеріалу дослідження. Істинний митець ніколи не може існувати поза подіями сучасного життя, і по тому, як він реагує на них, як проявляє свої почуття і думки, складається його індивідуальна творча манера, його неповторний стиль. У мистецтво Олександр Міловзоров увійшов з енергією і великою кількістю творчих задумів. Чим приваблюють твори цього художника? Перш за все, високим професіоналізмом, свіжістю і оригінальністю задуму, бажанням поділитися радістю ще одного відкриття. Вони вражають живою спостережливістю, достатньою мірою умовності і узагальнення. Міловзоров володіє особливим чуттям і природним даром говорити мовою свого часу. Він обрав засоби асоціативного діалогу, що є органічним для його натури. Це передається через метафору, композицію, колір, ритм, лінію, форму. О. Міловзоров — художник в широкому сенсі цього слова. Він монументаліст і кераміст, автор оригінальних світильників і декоративних творів з кованого металу. Майстер успішно працює в графіці і акварелі, плакаті і книзі, в художньому склі та ткацтві. У його руках будь-який матеріал, з яким він стає до роботи, пе-

ретворюється на спів, на масштабний вислів задуманої художником ідеї, теми, сюжету.

«Метод моєї роботи, — каже Міловзоров, — це те, що я вмю робити, а робити я вмю багато чого». І далі: «Ми повинні говорити мовою мистецтва лише тоді, коли для нас це конче необхідно, коли це в чомусь може допомогти людям, коли нам є чим поділитися з ними. Сьогодні прийшов час для художника говорити про те, що його хвилює особисто після такого непростого шляху, що його здолав майстер». У цих словах немає ні бравади, ні удаваної скромності. Художник дійсно так мислить і відчуває.

Олександр Міловзоров — людина свого часу. Його доля часів дитинства і юнацтва схожа на тисячі доль ровесників. Дитиною він уже знав, що таке голод, страждання, втома, відсутність власного житла. Тяжкі роки евакуації разом з матір'ю і старшим братом, повернення до звільненого Києва і будівництво батьком з «підножних» матеріалів силою родини дуже маленької (15 кв. м.), але уже власної оселі у тодішньому передмісті — на кордоні Пущі-Водиці з Києвом у новоствореному селищі. Любов до малювання привела юнака до славетного Лаврського училища прикладного мистецтва. Тут Олександр вчився професійному малюнку, живопису і, звичайно, ткацтву. Учителем ткацької справи був Сергій Григорович Нечипоренко — людина, беззавітно віддана ткацькій справі. С. Нечипоренко, здається, знав про ткацтво, ткацькі техніки, ткацькі секрети професії практично усе. Він радо віддавав знання своїм вихованцям. З Олександром Міловзоровим був контакт не як у вчителя з учнем, а як у дорослих майстрів. Олександрові подобалося ткацтво своїми складними, часом непередбачуваними ефектами. Сьогодні можна зробити сміливе припущення, що ткацька справа сподобалася учневі через таїну. Жанр образотворчого мистецтва, де тісно, в прямому розумінні, переплітаються нитки, традиції, де сучасність межує з архаїкою і де майстер стає продовжувачем національних витоків у кожному новому творі. Сергій Григорович Нечипоренко, як професіонал, знав істо-

Ковані декоративні свічники, Н-150

Папороть, 1979, метал, ковка

рію України і історію мистецтв. Улюбленим своїм учням, до кола яких потрапив Сашко Міловзоров, він розказував далеко більше, ніж вимагала програма технікуму. У радянській армії тих часів юнаки служили три роки у сухопутних військах і чотири на флоті. Олександр потрапляє на службу у піхотний полк, що базується у Німецькій Демократичній Республіці. Місто Дрезден, старе і загадкове, справляє на солдата неабияке враження. Працелюбний і неконфліктний парубок швидко звикає до армійського життя і у вільний час, зрозуміло, малює. Тоталітарний армійський устрій тих часів, за словами О. Міловзорова, дивним чином уживався з демократичними проявами. Рядовому Міловзорову дозволили відвідувати Дрезденську галерею і навіть копіювати старих майстрів. Це було чудо. Про таке не могли мріяти однолітки у Союзі. А тут Рембрандт, Гойя, Веласкес, імпресіоністи... Олександр перемалював дуже багато. Розширювалося коло його мистецької зацікавленості. Разом із знайомством з галерейними творами відбулося ще одне знакове «спілкування». Дрезден, на відміну від більшості великих німецьких міст, не був зруйно-

ваний. У місті залишилося багато старих будинків і огорож навколо них. Сашко почав малювати ці старі ковальські твори. Він не лише малював, але й придивлявся до техніки виконання. Принципова різниця між ткацтвом і ковальством бентежила юнака. Доля всміхнулася, і за кілька місяців до завершення служби Олександра відкомандировали до Ленінграда на навчання до Ленінградського вищого художньо-промислового училища ім. В. Мухіної.

Маючи гарну підготовку, О. Міловзоров легко здолав екзамен і був зарахований до відомої на усю країну «Мухінки» (училище ім. Віри Мухіної, нині Санкт-Петербурзька художньо-промислова академія ім. О. Л. Штігліца). На відміну від переважної більшості студентів, Олександр уже був дорослим, маючи досвід чотирьох років навчання у Лаврському училищі і три роки армійської служби. Він був сумлінним студентом, не пропускав лекції і, звичайно, привернув до себе увагу вчителів. Треба відмітити, що Мухінське училище тих часів було чи не найпрогресивнішою вищою художньою школою не лише Російської Федерації, але й усього СРСР.

*Інтерв'ю С.Роговиченко з О. Міловзоровим.
08. 08. 2017*

Лекції відомих педагогів В. Маркова, В. Васильківського, К. Митрофанова робили з Олександра інтелектуала. Вперше до студентських рук потрапила глина та скло, а згодом і метал. «Мушінка» була одним з небагатьох вишів, де ковальська справа викладалася у повному обсязі. Училище мало свою виробничу базу, і майстра вчили не в аудиторії, теоретично, а в кузні практично. З тих часів найулюбленіша приказка Олександра Петровича — «Ковалем стають у кузні». Він вкладає у ці слова не лише пряме розуміння сказаного, а й філософський смисл. Це стане в пригоді пізніше, коли Олександр повернеться до Києва. Робота художника у ковальському мистецтві — це не лише красива картинка на папері, а вміння зробити твір власноруч. Важка чоловіча професія. Але це у близькому майбутньому. Студентські роки промайнули у двадцятигодинній щоденній роботі, знайомством з ковальською мережею північної столиці і принципово новим баченням та сприйманням зразків старого ковальства у рідному Києві. Олександр Міловзоров вертався до батьківщини уже точно знаючи, що почне відроджувати ковальство.

У цей час у Києві на території Музею народної архітектури та побуту УРСР (відкритому у 1969 році) в старовинній кузні, яку перевезли з Полісся у якості експоната, уже працює молодий художник Олег Стасюк. Практично усе треба починати «з білого листа». Але історичний механізм уже запущено. На київських підприємствах,

де є промислові кузні, потроху з'являються ковальські вироби у виконанні ковалів-самоуків. Зустріч Олександра і Олега відбулася 1970 року. З цієї дати можна вести відлік відродження сучасного ковальського процесу у Києві і, звичайно, в Україні. (Автор не досліджує у даній розвідці шляхи відновлення металопластики в західних областях України. Паралельно з О. Міловзоровим у Львові починає працювати Олег Боньковський, роль якого у відродженні вітчизняного ковальства незаперечна.)

1971 року Олександр Міловзоров вступає до Національної спілки художників України, секції монументального мистецтва. Саме цей час збігається з початком реставрації старих дореволюційних споруд і достатньо активного будівництва нових архітектурних об'єктів. Інших виконавців, крім Художнього фонду, в тодішній Україні практично не існує. Архітектори разом із художниками пропонують інтер'єрні та екстер'єрні рішення оздоблення об'єктів спочатку у ескізах, тоді у картоні. Художня рада затверджує пропозиції. Так, вперше митець (О. Міловзоров) пропонує включити у оформлення приміщення та екстер'єрів ковані вироби. Так, в київську культуру другої половини ХХ століття повернувся кований метал як повноцінний жанр образотворчого мистецтва.

Треба зазначити, що перші роки сьомого десятиліття минулого сторіччя стають вкрай насиченими і бурхливими для Майстра. Олександр Міловзоров виконав для міста, в якому він народився

Інтерв'ю С. Роготченко з О. Міловзоровим.

08. 08. 2017

і жив, кілька великих замовних робіт. Кожне таке замовлення викликало підйом, напругу сил, використання досвіду та результатів багатьох експериментів. Цілеспрямовані замовні роботи дозволяють художнику розкритися, випробувати свої здібності, фантазію. Їм належить найбільше значення в перевірці громадянської позиції майстра. Отже, Міловзоров — монументаліст, кераміст, коваль. Він автор панно «Свято Івана Купала» в ресторані «Дубки»; «Весілля» — в залі сімейних подій на житловому масиві Виноградар; «Осінь» — в Будинку творчості композиторів у Ворзелі; «Історія друкарства» в бібліотеці Київського інституту цивільного повітряного флоту; панно виставок «Античний театр», «Скоморохи», «театр Шекспіра», «Революційний театр», «Український побутовий театр», «Драма», «Комедія», «Трагедія», «Ревізор» в Київському міському будинку вчителя. Він також автор декоративних коминів «Всесвіт» у Будинку творчості письменників в Ірпені, «Золотого століття», фольклорних мотивів на творчих дачах київських літераторів. Декоративні панно Міловзорова прикрашають у той період численні інтер'єри у громадських будівлях республіки і країни. Не всі роботи молодого автора рівнозначні, але в кожній пульсує думка художника.

Великий вплив на кераміку Міловзорова зробила ленінградська школа, на засадах якої формувався митець. Висока культура фігуративної образотворчої пластики, започаткованої ще вчите-

лями Лаврського училища, дозволила Міловзорову вирішувати тематичні композиції, такі як «Пташиний двір», що не мали у тодішньому українському мистецтві близьких аналогів. Керамічний ансамбль тут зібраний з декількох компонентів, близьких один до одного, що варіюють одну й ту саму форму судини в різних розмірах, пропорціях, розфарбуванні.

У кожен свій твір Міловзоров вкладає емоцію, насичує її одухотвореністю. В даному випадку мова піде про роботу митця у художньому металі. Ручне художнє кування і особливо архітектурно-декоративний кований метал і чавунне лиття донині залишаються білою сторінкою в історії художньої культури багатьох районів нашої країни, в тому числі і київського осередку. Ось чому досвід роботи Міловзорова у ковальстві особливо цікавий і необхідний. Міловзоров — автор ряду залізних кованих декоративних решіток, встановлених у цегляній огорожі внутрішнього дворика Республіканської дитячої бібліотеки. Це «Птахи», «Риби», «Метелики», «Водорості», «Кіт учений». Декоративні вставки-решітки підкуповують надійністю і довговічністю. Вони добре сконструйовані, являють собою площинний, силуетний, лінійний малюнок з орнаментом. У них можна відзначити виразність контуру, яскраво виражену графічність, особливу витонченість і ілюзорну невагомність. У декоративних решітках Республіканської бібліотеки лінія є засобом орнаментального зображення в кованому металі. Квітучий

світ Природи створений Міловзоровим в одній з його етапних робіт — кованих декоративних решітках «Трави польові» у фойє Національної філармонії України, що продемонстрували багатогранність творчої діяльності майстра. Фантазія художника невичерпна в зображенні Природи. Однак життєві спостереження є головними у створенні нових поетичних форм. У композиції «Трави польові» флоральний, рослинний мотив запозичений з реальної цілісної орнаментальної системи, що існує в художній образності. Плавність ліній, хвилеподібний рух гілок, компактність букетів, узагальненість квітів, спокійний ритмічний розподіл мотивів на площині — все це характерно для композиції «Трави польові». Робота відзначена чітко продуманими пластичними засобами: ритмом, рухом. Вона стала органічною частиною нев'янучого, динамічного світу рослинних форм. Лінії орнаменту ніби виростають з обрисів і контурів конструкцій, завершуючись листям і бутонами квітів. І ще одна складова успіху. Мало згадуваний національний мотив. Квіти, викувані митцем — це реальні навколишні квіти. Наша навколишня флора.

В унікальній роботі «Трави польові» ми зустрічаємося з широтою і свободою побудови візерунків. Казковий калейдоскоп кольорів сприймається як симфонія радості буття, життя. Ритм фону, завитків, різноспрямованих ліній створює певне музичне звучання. Художник, майстерно володіючи законами композиції, робить її асиметричною, врівноважуючи маси введенням невеликих візерункових акцентів. «Трави польові» стали уособленням щасливого і чесного творчого дуєту-співдружності художника (автора композиції) з талановитим майстром-ковалем Олегом Стасюком, з яким Міловзоров працював багато років.

Художні можливості ковальського мистецтва наштовхнули Міловзорова на експерименти зі створення світильників, люстр, плафонів, бра. В українській архітектурній практиці упродовж 1960–1980-х років у більшості своїй використовувалися освітлювальні прилади, що випускали-

ся промисловістю. Це, як правило, були важкі, мало цікаві за формою, стандартні зразки. Міловзоров, починаючи працювати над унікальними люстрами, розробляв десятки ескізів, яким надавав значення доміанти у всій декоративній системі інтер'єру. Майстер вважав, що вони повинні бути зроблені обов'язково вручну, без штамів. Так з'явилися люстри «Суцвіття» в ресторані «Дубки», «Балясини» в консульстві Народної Республіки Болгарії в Києві, «Весільний вінок» в Будинку урочистих подій, люстри для танцювального залу, світильники і люстри для Будинку-музею Т. Г. Шевченка, люстра «Більярд» та світильники для Будинку творчості композиторів «Ворзель». Форми люстр і світильників різноманітні. Кожен з творів освітлювальної арматури будується на контрастах. Світильники і люстри виконані в кованому металі, міді, латуні, сталі, дереві, склі. Їх образотворча оригінальність, рукотворна самоцінність, образність робить ці твори унікальними.

Висновок. Внесок Олександра Міловзорова в сучасне декоративне мистецтво найкраще характеризують твори, створені художником у 70–80-і роки минулого століття. Роботи того періоду інтелектуальні, емоційний лад їх стриманий, суворий. Художник звертався до глядача, запрошуючи останнього домислити, інтуїтивно зрозуміти задуми автора. Цей період творчості відрізняється активними пошуками нових гостросюжетних композицій. Пояснюється це, очевидно, захопленням митцем тодішнім мистецьким процесом, художніми здобутками та новаціями високо розвинутих прибалтійських і європейських країн. У кожній з новостворених робіт періоду 1970–2000-х років художник знаходив ключ до своєрідного прочитання теми. Олександр Петрович Міловзоров став першим професійним київським митцем, який здолав стереотипи екстер'єрних та інтер'єрних побудов простору, залучивши до арсеналу образотворчості забуте традиційне мистецтво кованого металу. Його приклад дав поштовх для розвитку нового напрямку вітчизняної образотворчості.

Література

1. Боньковська С. М. Ковальство на Україні (XIX — початок XX ст.). Київ: Наук. думка, 2003. 184 с.
2. Курков А. Міловзорови. Короткий курс // День. 1997. № 206 (15 листопад).
3. Міловзоров Олександр Петрович // Офіційний сайт КОНСХУ. URL: <http://konshu.org/ru/section/mondec/milovzorov-oleksandr.html> (дата звернення: 25.11.2017).
4. Міловзоров Олександр Петрович // Мистецтво України: Біографічний довідник / Упоряд.: А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський. Київ: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1997. С. 412.
5. Найден О. Олександр Міловзоров «Моя Шевченкіана» // VI Міжнародний конгрес українців, Донецьк, 23.06–01.07.2005: Доповіді та повідомлення: У 5 кн. Донецьк; Київ, 2005. Кн. 2: Музикознавство, образотворче мистецтво, театрознавство, кінознавство / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Т.М. Рильського НАН України. С. 187–194.
6. Олександр Міловзоров: Каталог виставки: Художня кераміка, освітлювальна арматура, кований метал. Київ, 1978. С. 14.
7. Олександр Міловзоров: Скло, кераміка, метал, живопис: Альбом. Київ: Нотна ф-ка, 1994. С. 45.
8. Олександр Міловзоров: Золота доба & Рефлексії: Каталог творів / Вст. ст. І. Диченка. Київ: ВХ[студіо], 2003. С. 14.
9. Олександр Міловзоров: Тет-а-тет / Вст. ст. С. Чорнобородова. Київ, 2009. С. 36.
10. Міловзоров О. Шляхи. Київ: Дух і літера, 2015. 272 с.
11. Роготченко А. Милый взору металл Александра Миловоорова. Дата обновления: 10.01.2009. URL: <https://ostmetal.info/milyj-vzoru-metall/> (дата звернення: 25.11.2017).

References

1. Bon'kov's'ka S. M. Koval's'tvo na Ukraini (XIX — pochatok XX st.) [Smithcraft of Ukraine of the 19th and early 20th centuries]. Kyiv: Nauk. dumka, 2003. 184 s.
2. Kurkov A. Mylovzorovy. Korotky kurs [The Milovzovs: A brief outline] // Den' [Day]. 1997. # 206 (15 lystop).
3. Milovzorov Aleksandr Petrovich [Aleksandr Milovzorov] // Ofitsialnyy sayt KONSHU [Official site of the Kyiv cell of the National Artists' Union of Ukraine]. URL: <http://konshu.org/ru/section/mondec/milovzorov-oleksandr.html> (last accessed: 25.11.2017).
4. Milovzorov Oleksandr Petrovych [Oleksandr Milovzorov] // Mystetstvo Ukrainy: Biohrafichnyy dovidnyk [Art of Ukraine: Biographical guide] / Uporyad.: A. V. Kudryts'ky, M. H. Labins'ky [A. Kudrytsky, M. Labinsky, eds.]. Kyiv: «Ukrayins'ka entsyklopediya» im. M. P. Bazhana, 1997. S. 412.
5. Nayden O. Oleksandr Milovzorov «Moya Shevchenkiana» [Oleksandr Milovzorov «My study of T. Shevchenko»] // VI Mizhnarodnyy konhres ukrajinistiv, Donets'k, 23.06–01.07.2005: Dopovidi ta povidomlennya: U 5 kn. [6th International Congress of Ukrainian studies, Donetsk, 23.06–01.07.2005: Research papers and notes: In 5 volumes]. Donets'k; Kyiv, 2005. Kn. 2: Muzykoznavstvo, obrazotvorche mystetstvo, teatroznavstvo, kinoznavstvo [Vol. 2: Music studies, fine art, theatre studies, cinema studies] / In-t mystetstvovnavstva, fol'klorystyky ta etnolohiyi im. T.M. Ryl's'koho NAN Ukrainy. S. 187–194.
6. Oleksandr Milovzorov: Kataloh vystavky: Khudozhnya keramika, osvityuval'na armatura, kovanyy metal [Oleksandr Milovzorov: Exhibition catalogues: Ceramic art, lighting fixtures, wrought metal]. Kyiv, 1978. S. 14.
7. Oleksandr Milovzorov: Sklo, keramika, metal, zhyvopys: Al'bom [Oleksandr Milovzorov: Glass, ceramics, metal, fine art: An album]. Kyiv: Notna f-ka, 1994. S. 45.
8. Oleksandr Milovzorov: Zolota doba & Refleksiyi: Kataloh tvoriv [Oleksandr Milovzorov: Golden age & Reflections: A catalogue] / Vst. st. I. Dychenka [Introductory article by I. Dychenko]. Kyiv: VKh[studio], 2003. S. 14.
9. Oleksandr Milovzorov: Tete-a-tete [Oleksandr Milovzorov: Tete-a-tete] / Vst. st. S. Chornoborodova [Introductory article by S. Chornoborodov]. Kyiv, 2009. S. 36.
10. Milovzorov O. Shlyakhy [The paths]. Kyiv: Dukh i litera, 2015. 272 s.
11. Rogochenko A. Milyiy vzoru metall Aleksandra Milovzorova [Metalwork by Aleksandr Milovzorov: An eyes' delight]. Updated: 10.01.2009. URL: <https://ostmetal.info/milyj-vzoru-metall/> (last accessed: 25.11.2017).

Роготченко С. В. Роль Александра Миловзорова в развитии современного кузнечного искусства

Аннотация. Данное исследование посвящено творческому и жизненному пути одного из самых интересных художников современности — Александра Петровича Миловзорова. Он родился в Киеве в 1938 году, закончил Киевское училище прикладного искусства, отделение художественного текстиля в 1957 году. Закончил Ленинградское высшее художественно-промышленное училище им. В. И. Мухиной в 1968 году. Учителя по специальности — С. Г. Нечипоренко, К. М. Митрофанов, В. Ф. Марков. Член Союза художников СССР с 1971 года. Целью данной работы является исследование роли киевского художника Александра Петровича Миловзорова в процессе возрождения кузнечного искусства в киевской художественной среде после пятидесятилетнего вынужденного перерыва, а также роли художника в формировании отечественной школы профессионального декоративного искусства — керамики, текстиля, металлопластики. Вклад Александра Миловзорова в современное декоративное искусство лучше всего характеризуют произведения, созданные художником в 70–80-е годы прошлого века. Александр Петрович Миловзоров стал первым профессиональным киевским художником, который преодолел стереотипы экстерьерных и интерьерных построений пространства путем привлечения к арсеналу изобразительного искусства забытое традиционное искусство кованого металла. Его пример дал толчок для развития нового направления отечественного изобразительного искусства — искусства металлопластики.

Ключевые слова: Миловзоров, кузнечество, металл, возрождение, металлопластика.

Rohotchenko S. V. «A role of Alexander Milovzorov is in development of modern blacksmith's art»

Summary. The present research covers the creative work of one of the most interesting contemporary artists, Alexander Petrovich Milovzorov. A. Milovzorov was born in Kiev in 1938. He studied at the Department of textile art of the Kiev school of applied arts. In 1968 he graduated from V. Muhina Leningrad commercial art college. His teachers were S. Nechiporenko, K. Mitrofanov, V. Markov. Since 1971 he has been the member of the union of artists of the USSR and then, consequently, of the Artists' Union of Ukraine. This research aims to study the role of Kiev artist Alexander Petrovich Milovzorov in the process of revival of blacksmith art in Kiev artistic environment after fifty years of forced break, as well as the role of the artist in formation of the native school of professional decorative art, such as ceramic art, textile, and metal art. The contribution made by Alexander Milovzorov to the modern decorative art could be in the best characterized by the artworks created by the artists during the 1970s and 1980-s. Alexander Petrovich Milovzorov was the first Kiev professional artist, who managed to break free from the stereotypes of external and internal space organization, involving the lost traditional blacksmith art in line with other artistic devices. His example was a kickstart for the development of new direction of fine arts, such as metal art.

Keywords: Milovzorov, blacksmith, metal, revival, metal art